Хотел Палас у пламену

Јуче, пред само подне, избио је пожар на крову Паласа, једног од најмодернијих и најлуксузнијих хотела у Београду

Јуче, тачно у 11 и по часова изненада је избио пожар на крову **Паласа**, једног од највећих и најмодернијих хотела у Престоници. Пожар је за тили час уништио цео кров, мансарду и знатно оштетио шести спрат. Штета, причињена пожаром, јуче се није могла утврдити; али, по мишљењу једне стручне комисије, која се одмах састала, пошто је пожар локализован, штета прелази суму од милион динара.

ВАТРА!...

Пожар је избио на левој страни крова, из Космајске улице. Ватра се муњевитом брзином пренела дуж зграде и за час захватила целу терасу, с које је одмах прешла на узвишени део крова с лице, које гледа на Топличин Венац. Густи облаци дима, кроз које су пробијали огромни млазеви пламена обвили су за кратко време цео кров. У то време, кроз ходнике хотела, у холу, ресторану, приземљу трчали су као без душе, гости, келнери, лондинери, надзорници, директори и бледи међусобно довикивали: Ватра! Ватра!

Призор је био испуњен честом пуцњавом дасака и етернита који се сваког часа сваљивао са свих страна зграде. Маса људи, жена и деце јурила је са свих страна Београда да види пожар који је грозно својом страхотом. За кратко време, цео Топличин Венац са околним улицама био је опседнут густим масама које су одреди жандарма и војника тешком муком успевали да потисну од хотела. Са крова су летеле зажарене греде, даске и летве и сваког часа претила је озбиљна опасност свима онима који су учествовали у гашењу а највише пожарницима и полицији, која је била необично пожртвована у овоме послу. Поред огромне масе света, жандарма и војника, који су били испунили цео простор око Топличиног Венца, на место пожара изишли су и Управник Вароши, г. Манојло Лазаревић, који је лично давао директиве за рад на гашењу, и г. др. Милослав Стојадиновић, потпредседник Београдске Општине.

СТРАХОВИТА ПАНИКА МЕЂУ ГОСТИМА

Чим је ватра избила завладала је страховита паника међу гостима који су се случајно у то време нашли у собама хотела. Артисткиње, које су још спаваде на вест о пожару, изле тале су сањиве, загрнуте пеньоарима, и појуриле ка портиријама да се обавесте у чему је ствар. Многобројни лондинери јурили су као махнити од собе до собе и износили ствари гостију. У тој страховитој паници било је и врло комичних сцена. Тако је на пример једна артисткиња полу нага, ван себе од страха, одјурила до лондинера вичући у помоћ, ма да није знала шта се у ствари догађа. Било је довољно само да види непрегледну масу света пред хотелом и да одмах почне да дозива у помоћ. Тек када је видела у чему је ствар, артисткиња се вратила натраг у собу, по свој пеньоар, у коме је после, загрнута, изашла на улицу.

На шестом спрату, у соби бр. 148 опет, један господин спавао је тако чврстим сном да ништа о свему није знао ни онда, кад је већ кров био скоро сав изгорео. Писар кварта варошког, г. Глигоријевић, морао је силом да развали врата и да спавача продрма, да би га могао пробудити.

— По богу брате, узвикнуо је г. Глигоријевић, зар цео хотел изгоре, а ви ништа не чујете!

Тек тада, господин је мало усплахирен нагвирио кроз прозор и угледао необичан и страшан призор. У једном скоку, без речи, он се одмах покупио и онако необучен, без ствари, слетео низ басамаке.

У тренутку, када је избио пожар, у хотелу се затекао и један страни конзул. Чим је спазио ватру, он је стрчао и наредио да му се одмах изнесу ствари. Како га у првом тренутку

ОЖАР У ХОТЕЛ ПАЛАСУ
Ватрогасци на послу

лондинер није разумео, он је читаво пола сата узалудно стајао чак у Вука Караџића улици шаљући редом све шофере са својом визиткартом и новцем у хотел да му изнесу ствари. Шоферима је било немогуће да ову услужност изврше због тога, што им је полиција спречавала свако кретање испред хотела, те се најзад г. конзул морао обратити шефу полиције који је наредио двојици агената да му изнесу ствари. После неколико минута, конзул је наједа добио своје ствари и одмах једним ауто-таксием прешао у хотел **Српски Краљ**. Остали многобројни гости били су мало стрпљивији; чекали су цело време у пространој сали хотела и у споредним улицама, док год ватра није локализована. Сам г. Талви, власник хотела »Паласа«, стајао је преко пута зграде са целом својом породицом и страховито узбуђен посматрао несрећу која га је задесила. Поред власника, г. Талвиа био је тако исто необично ожалошћен и замишљен власник вариетеа, са свим својим персоналом, заједно. Све су артисткиње у почетку од жалости плакале, мислећи да су остале без посла. Тек када им је закупац вариетеа објаснио да ће оне моћи наставити рад, онда су се већ мало биле охрабриле. Па ипак, ни једна од њих није отишла на ручак све док пожар потпуно није био угашен.

КАКО ЈЕ ПОЖАР ИЗБИО

Ватру је први спазио **Светозар Поповић**, момак у Библиотеци Правничког Факултета.

Око 11 и по часова Поповић се из Кнез Михајлове улице враћао у Библиотеку. Пре него што је изашао из Вука Караџића улице, спазио је на левом ћошку «Паласа», из Космајске улице, један густ облак дима. У првом тренутку мислио је да дим долази из димњака, али кад је поред дима спазио и пламен он је одмах појурио у Библиотеку да некога о пожару извести. Прво је наишао на г. Илију Пржића доцента правног факултета Београдског Универзитета. Испричао му шта је, слетео је брзо низ степенице, утрчао у «Палас» и викнуо портиру:

— Гори вам хотел!

Тек што је служитељ то рекао, зазвонио је кућни телефон. Неко од послуге јављао је из самога хотела да кров гори. На тераси зграде радили су у то време Бранислав Митић и Радивоје С. Гагић, столарски радници, који су били запослени у самом хотелу ради поправке неких столарских предмета. Све то јуче, они су радили на 1 спрату у бару. Међутим, јуче, рано изјутра, они су сав свој алат пренели на терасу и отпочели с поправком неких столова и ормана. Око 11 и по часова Гагић се вратио из вароши, где је био да наплати неке рачуне, и одмах затим наставио посао са својим другом Митићем. Оба радника су, као и обично, певала су и радила. Од једном, међутим, чули су како нешто у њиховој близини пуцка. Мислили су у прво време да неко к њима долази. Обојица су се осврнули и погледали према улазу. Никога није било. Мало доцније осетили су јаку врућину, а одмах по том почео је из крова да избија дим. За неколико тренутака дим је већ обухватио целу терасу. Чим су то спазили они су телефоном обавестили портира. Тада још ни они сами нису били начисто да ли је по среди пожар или није. Када је 10 минути доцније избио и први млаз пламена, они су слетели низ степенице вичући:

— Пожар, пожар...

На њихове повике у целом хотелу направила се страховита узбуна. Гости хотела почели су да беже.

Портир је о пожару одмах обавестио и власника г. Леона Талвиа који је одмах сам телефоном позвао Пожарну Чету.

УЗБУНА МЕЂУ ПРОФЕСОРИМА У БИБЛИОТЕЦИ ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА

Како су у томе тренутку скоро сви професори правног факултета држали седницу у Библиотеци која се налази уз саму зграду **Паласа**, одмах су сви, чим су чули да је избио пожар у **Паласу**, истрчали напоље. Г. др. Божа Марковић, професор Универзитета, који је у томе тренутку кориговао један део свога рукописа о Кривичном Праву одмах је појурио ка орману, где су му стајали остали рукописи покупио све у ташну и изнео напоље.

Неке колеге добациле су г. Марковићу у шали да не хита.

Међутим, он је хладно одговорио:

— Шта ја знам шта се све може десити...

За г. Марковићем изишли су одмах и сви остали професори. Застали су сви пред самом Библиотеком одакле су за цело време посматрали како се развија пожар.

ДОЛАЗАК ПОЖАРНЕ ЧЕТЕ И ПОЛИЦИЈЕ

На лице места одмах је стигла цела Пожарна Чета, са 32 пожарника и четири аутотенка. Два шмрка су подигнута за трен ока уз степенице и из њих су покуљали млазеви воде на пламен који је тада био већ захватио цео кров.

Из Одељења јавне безбедности управе града Београда одмах је изишао на лице места сам шеф г. Драгутин Јовић. Чим је стигао, г. Јовић је наредио пожарницима да упру један шмрк из дворишта Хемијско-електротехничке лабораторије Београдског Универзитета, јер је на тој страни претила највећа опасност. Ту су падале ужарене греде, које су ватрогасци обарали јаким млазевима воде гасећи ватру на крову. Опасност је овде била у толико већа, што су се у тој згради налазиле знатне количине бензина, етра и других лако запаљивих и експлозивних елемената. Пошто је један део ватрогасаца непрекидно пазио на кров те зграде, на који су сваки час падале запаљене греде, на овој страни је брзо отклоњена опасност.

Пожртвовање пожарника било је такво да су се сви присутни дивили. Они су се сваког часа излагали таквим опасностима које су их могле стати живота. Да би се успешније гасио предњи део крова, постављене су биле високе степенице с којих је један ватрогасац имао да прска настрешницу. Али кад се један од пожарника успео на врх лествица оне су се савиле тако, да је у једном тренутку овом човеку, који се био успентрао на велику висину, претила озбиљна опасност по живот. За то су неколико ватрогасаца одмах спустили лествице и одстранили их као неупотребљиве. За све то време ватра је и даље сагоревала последње остатке крова који се у пепелу или зажареним даскама расипао по околним кућама. Тек кад је цео кров с мансардом сагорео, пожарници су ватру локализовали. Али то ипак није био знак да је ватра сасвим угашена, јер се био пожар појавио у соби број 146, с лица, на шестом спрату. Али, пожарницима је пошло за руком да и овде ватру угасе те се већ сматрало да је ватра сасвим угушена.

У 12 часова и десет минута пресечена је сва електрична и телефонска мрежа која је спајала хотел с градом. Сви велики сатови у хотелу, који су се кретали помоћу струје, тада су стали. Сви су показивали 12 часова и 10 минута.

Ватра је продрла у једном моменту чак и у бар, који се налази на првом спрату, али је благодарећи писару г. Глигоријевићу угашена још у зачетку. Обилазећи четврти спрат, г. Радивоје Нешковић, жандармеријски капетан, приметио је да из једне собе куља дим. Одмах је наредио једном жандарму да развали врата и позвао је пожарнике. Ватра је и ту за час била угашена.

(Наставак на деветој страни)

Авионска незгода код Тузле

Принудно опуштање због невремена

Тузла, 9. септембра. — У суботу по подне, на повратку у Нови Сад догодала се у Коњуху планини крај Тузле авионска незгода. Потпоручник г Стојиљковић и наредник г. Николић били су присиљени услед магле и ветра да се спусте. Како је терен био незгодан, авион је нагло полетео на земљу. Пре но што је пао на земљу оба авијатичара су искочила. Авион је скрхан. Наредник Николић остао је неповређен, а потпоручник Стојиљковић задобио је лакше озледе на десној нози. Обојица су возом отпутовали за Нови Сад.

Завршетак скопске привредне изложбе

Скопље, 9. септембра. — Јуче по подне завршена је друга земаљска привредна изложба у Скопљу која је свечано била отворена 1. о.м. Изложба је имала врло леп успех. Синоћ је приређен у дворишту изложбене зграде у павиљону нишке пиваре Дунђерског банкет, коме је присуствовао директор нишке фабрике пива г. Дунђерског г. Петар Стојадиновић, представници јужносрбијанске привреде, чланови изложбеног одбора и још неколико виђених скопских личности. (**Време**).

Шах

У прекјучерашњем напису погрешком слагача изостало је: да се за на граде шаховског проблема број 95 награђена лица имају обратити књижари **Време**, у Београду, Поенкареова улица број 4—6. Сваки може подићи награду или лично, или преко овлашћеног лица.

КОД РЂАВОГ ОСЕЋАЊА Франц-Јосефова природна вода је пријатно делујуће домаће средство од кога и мала количина сигурно делује. Дописи специјалиста за женске болести хвале благо дејовање **Франц-Јосефове** горке воде, која нарочито одговара нежном организму. Добива се свуда.

Јуче су свечано сахрањени, уз многобројно учешће пријатеља и грађанства, поч. Стано и Иванка Ускоковић

Погреб пок. Стана и Иванке Ускоковић. Доле: г. Васа Лазаревић говори пред кућом

Јуче је била свечана сахрана угледног индустријалца Стана Ускоковића и његове младе супруге Иванке, рођене Томљеновић, чија је трагична смрт у аутомобилској несрећи потресла цео Београд. Мноштво отменога престоничког света узело је учешћа у свечаној пратњи и тиме дало и видног израза свога саучешћа у болу ожалошћене родбине.

Пред кућом број 19, у улици Милоша Поцерца, пред којом су стојала двоја мртвачка кола, још рано ујутру окупило се много света.

Међутим у кућу су непрестано улазили многобројни пријатељи и поштоваоци покојникови. У 8 часова дошао је и црногорски митрополит г. Гавро са тимочким епископом г. Емилијаном, протојерејем г. Трлајићем, секретаром Св. Архијерејског Синода и са још седморицом свештеника.

У 8 и четврт почело је у кући опело пок. Ускоковићу. Опело је трајало пола часа. Када је завршено опело, митрополит г. Гаврило у једном лепом говору са пуно узбуђења, познајући пок. Ускоковића ближе и као давнашњег пријатеља, изнео је све његове врлине, врлине његове младе супруге и тога дома. Истакао је нарочито његово хришћанско осећање за бедне и невоље, човечанско срце и велику душу за опште добро.

— **Он је чинио, рекао је митрополит. Чинио да нико не зна. Био је за то прави хришћанин.**

После опела по православном обреду за пок. Ускоковића, дошли су и католички свештеници да одрже опело над гробом пок. Иванке Ускоковић, која је била католикиња. Опело је одржао жупник католичке цркве Христа Краља г. Вагнер, уз асистенцију двојице млађих свештеника.

Ковчег пок. Стана Ускоковића и пок. Иванке изнели су из куће пријатељи. Кола су стајала једна поред других упоредо. Приликом изношења ковчега, г. Васа Лазаревић, начелник Министарства Унутрашњих Дела у пензији, као потпредседник Аутоклуба и пријатељ пок. Ускоковића, опростио се овим речима:

Драга Стано и Иванка, незаборављени моји пријатељи! Прохујасте поред нас, кроз овај варљиви живот, као две звезде бескрајним небеским сводом, и за трен нестаде вас за увек са видита...

Прекјуче пођосмо сви загрљени и певајући, јуче се препадосмо са неверицом и кутећи, а данас ступамо скамењени и плачући...

Однесе вас сурови удар судбине, коме се нарочито ти, Стано, још од својих малих ногу увек тако горштачки умеде противставити. Сурови ударац који однесе у једноме замаху тебе кршнога и поносног Црногорца, одличног друга, на делу показаног великог добротвора и родољуба, вреснога и примерногa спортисту, нежнога оца, примерногa мужа, срдачног друга и племенитог човека, заједно са једном дивном женом, благодарном другарицом, верном супругом и примерном мајком.

Са својих десет прстију ниодчега створио си ти сам себи у друштву први, одличан и завидан положај, и од сиромашног детета постаде чврст, самосталан и припознат човек, који је око себе прикупио све своје и ближе и даље, помагао све и свакога коме је помоћи требало. Постао си поносе свог рођеног краја; постао си славан и чувен у великој домовини својој.

Тебе судбина није мазила, и ти си гордо кроз живот корачао, уверен да се у животу слобода и самосталност не може однекуда добити, но се мора радом, трудом и својим рукама извојштити. Пун силне снаге, енергије и вере у себе, ти си по својим последњим речима већ 24 године укротитељски водио под својом руком тешку и велику машину новог доба, потребни и послушни аутомобил, и никада ти се није ништа десило. Толико је била силна и непоколебива твоја снага и твоја вера у твоје снажне руке.

Али, ето, дође час судбине и велика, тешка машина, коју си 24 године водио и кротио као мало дете, побесне, оте се из твојих руку и у место да те води даље у дочек, славу, музику и весеље, одведе тебе и твоју милу жену на оно место одакле се више никада натраг не долази.

Радио си у животу као цра, а борио се као лав, па ти је и смрт била таква; умро си херојски, дрхећи као модерни Херкул на својим искрвављеним грудима десетак минута, читаву једну вечност, преврнутог колоса од близу три хиљаде килограма.

Одводиш собом и своју милу жену, коју је морао, са пуно поштовања, заволети свако ко је први пут у животу видео, Иванку, ту племениту мајку, готово још у детињским годинама, која те је својом нежношћу, добротом и благошћу у животу свежила и препорођавала као тихи ветрић што милује и умирује лисните и густе гране огромног храста, а остављаш три девојке, саме сиротице, од којих најмлађа има тек три месеца, па још својим малим очицама у животу и не угледа оца и мајку, а већ их изгуби.

Поздрављам те, последњи пут, Стано Ускоковићу, несрећни пријатељу наш, врсни и велики спортисто, одлични члану управног одбора и велики добротворе Аутомобилског Клуба, у коме си од срца радио за добро и процват Клуба и аутомобилизма у својој земљи. Ми сви знамо да уотомобилизам тражи своје жртве и спремни смо да их поднесемо мушки и у свако доба, али твоја жртва велика је и страшна, су рова и изненадна, скупа и тешка, па су нам срца сломљена од туге и бола. И како смо те јуче пратили на весели пут славе, среће и живота, тако те данас пратимо на последњи пут мира, спокоја и смрти.

Води собом своју милу Иванку, коју си толико волео и која је тебе волела. У животу сједињени, она те не остави ни у смрти. Скромна и идеална, каква је увек била, она није ишла са тобом кроз овај земаљски свет праћен луксузом и задовољством, већ иде она са тобом до краја, и у црним колима смрти, лагано, корак по корак, обасута цвећем и венцима до ваше вечне заједнице, одакле вас више нико никада неће видети и растворити.

Збогом Стано, врсни човече, горштаче, Црногорче!

Збогом Иванка, племенита жено, мајко, другарице!

Вечна вам памјат!

После овог опроштаја г. Лазаревића, у име свих пријатеља, с покојником, у 9 и по часова спровод је кренуо из улице Милоша Поцерца улицом Милоша Великог. У спроводу је учествовала почасна чета пешака са војном музиком. Напред, за крстом, ишла су спенијална кола са венцима. Венаца је било врло много.

Пред њим барок луксузним колима, у којима је био никловани сандук са телом пок. Ускоковића, ишли су митрополит г. Гаврило, епископ г. Емилијан и за њима осам православних свештеника. У другим колима, виолет, која су најлуксузанија, био је пониклован сандук. Пред тим колима, којима је пренешено тело пок. Иванке, ишли су католички свештеници, међу којима и жупник г. Вагнер.

На гробљу је тек била озидана нова гробница. Митрополит г. Гаврило помолио се за покој душе Стана Ускоковића,а католички жупник г. Вагнер за спас душе пок. Иванке, па су повезе суштини у гробницу.